Notulen ontwikkeling visie op festivals en evenementen Stadsgesprek 1

Thema: Balans tussen Leefbaarheid en Levendigheid

Locatie: Van Eesteren Museum, Noordzijde 31, 1064 GV Amsterdam
Datum: **26 februari 2024**
Aanwezig: David van Rosmalen, dagvoorzitter
namens Stedelijk Evenementen Bureau (SEB)
Foske Eekhof, juridisch adviseur
Luuk Appelman, programmamanager
Reinier Weers, Cultuurman (freelance)
Stefanie Wirz - Van Leuven, adviseur
deelnemers
Alvin Williams, JMT Management, Sail, Nationale Herdenking op de Dam
Anna Elfers, freelance onderzoeker
Cro Lampe, JazzFest
Danka van Dodewaard, Amsterdam Roots Festival
Diego Pos, Vrienden van Westerpark, bewoner
Frances de Waal, GEEN N1, bewoner
Igor Sorko, Mister Kitchen, Rollende Keukens, Markt Centraal, Homeland, Aprilfeesten
Iman Damsté, Vereniging Buurtbelang Museumplein, bewoner
Jan Schrijver, Vereniging Buurtbelang Museumplein, bewoner
Janine ten Horn, Programmacommissie Museumplein, bewoner
Jasper Knieriem, eventmanager Amsterdamse Bos, gemeente Amsterdam
Mark Spier, bewoner
Nora van der Woude, N-Productions, EVA
Peter Both, stadsdeel Nieuw-West, projectleider Kunst & Cultuur
Rene Meeuwessen, Vault Events, Multifest
Rob Simon, Chasing the Hihat, EVA
Ron Westerveld, Westerveld Advies (o.a. geluidsplannen festivals/evenementen)
Roshnie Phoelsingh, South East Parade
Wiecher Troost, oprichter Appelsap, ADE (Lab, workshops, masterclasses, talks)
Verslag: Cunera Frisart

1. Aftrap: aanleiding, voorstelrondje

David van Rosmalen heet de aanwezigen welkom en zal de bijeenkomst voorzitten.

Aanleiding
Stedelijke Evenementen Bureau (SEB) van gemeente Amsterdam is begonnen met de ontwikkeling van een visie op de festivals en evenementen. Dit in opdracht van het college van B en W.
Het bestaande evenementenbeleid is toe aan vernieuwing; met het huidige model loopt de gemeente aan tegen juridische grenzen. Logische volgorde is dan om eerst een visie te ontwikkelen, 'het ideale plaatje', en vervolgens met beleid te regelen hoe dat ideale plaatje wordt bereikt.
Festivals/evenementen hebben een functie en een visie helpt om belangen in beeld te brengen, het verhaal te vertellen en (beleids)keuzes te onderbouwen.

Tijdens dit proces vinden verschillende gesprekken plaats in wisselende samenstellingen, zodat veel betrokkenen/belanghebbenden (denk aan bewoners, cultuurmakers, evenementenorganisatoren, experts op het gebied van jongerencultuur, nachtcultuur, [elektronische] muziek, cultuurparticipatie, stedelijke ontwikkeling, publieksontwikkeling, [inter]nationale kunst en cultuur) hun visie kunnen meegeven aan de gemeente.
Tegelijkertijd wordt onder inwoners van Amsterdam het draagvlak getoetst door kwantitatief en kwalitatief onderzoek te doen. Dit onderzoek vindt online plaats (onderzoeksbureau benadert bewoners aselectief, verspreid over de stad) en op straat. Zo worden meer dan 1.000 Amsterdammers betrokken bij de ontwikkeling van een breedgedragen visie op evenementen en festivals.
Naar verwachting stelt de gemeenteraad deze visie midden 2024 vast.

Het thema van deze bijeenkomst is *Balans tussen Leefbaarheid en Levendigheid*.
Thema's van andere bijeenkomsten zijn: *Het Amsterdams Profiel (Wat past bij Amsterdam)* en V*ernieuwing, Innovatie en Talentontwikkeling.*

Voorstelrondje
Tijdens het voorstelrondje kan iedereen aangeven waarover dit stadsgesprek in ieder geval zou moeten gaan. Onder andere het volgende wordt genoemd:
- festivals en evenementen verbinden;
- ook grotere festivals moeten kunnen plaatsvinden, echter, alleen daar waar het kan en mag;
- zou mooi zijn als naast grootschalige festivals ook sprake is van kleinschaligheid;
- stadsdeel Oost: veel protest tegen het feit dat Flevopark vanwege festival tien dagen afgesloten was voor overig publiek;
- JazzFest wil uitbreiden naar andere delen van de stad, vraag is hoe meer cohesie te krijgen tussen de verschillende festivals en hoe het aanbod bij meer publiek te krijgen;
- voor veel mensen zijn festivals en evenementen belangrijk, tegelijkertijd is bij anderen weerstand ontstaan. Het is belangrijk om samen te kijken hoe we elkaar weer kunnen vinden;
- belangrijk om aandacht te hebben voor wat bewoners vinden van wat er om hen heen gebeurt. Bewoners faciliteren festivals/evenementen en moeten deze gedogen, daarom belangrijk dat zij niet ondervertegenwoordigd zijn in het proces van visieontwikkeling, bewoners willen gehoord worden;
- aandacht voor binnen-evenementen;
- evenementenbeleid zo inkleuren, dat het ook lokaal toepasbaar is;
- verhouding tussen overheid en burger is voor verbetering vatbaar;
- wens: wat in Concertgebouw plaatsvindt (nog) meer buiten vertonen;
- juridische aspecten (zie ook rondetafelgesprekken);
- op 123 van de 125 evenementendagen ontvangt het Westerpark festivals/evenementen, veel omwonenden ervaren hiervan overlast, men stoort zich met name aan de schade aan het park ten gevolge van festivals/evenementen, waardoor veel dagen in het jaar een deel van het park niet bruikbaar is, en geluidsoverlast, niet eens zozeer van de optredens, wel van vertrekkend luidruchtig publiek, toeterende auto's/taxi's. Vraag is dus: hoe recht doen aan balans tussen leefbaarheid en levendigheid?;
- bewoners willen, dat naar hen wordt geluisterd door gemeente (SEB), stadsdelen, organisatoren;
- belangrijk dat er ook gratis toegankelijke festivals/evenementen blijven, voor organisatoren is dit (financieel) inmiddels nauwelijks nog te doen.

2. Rondetafelgesprek 1

Aan tafel zitten: Cro Lampe, Jasper Knieriem, Mark Spier, Nora van der Woude, Peter Both, Roshnie Phoelsingh. Zij spreken over hoe balans te krijgen/behouden tussen leefbaarheid en levendigheid. Het volgende passeert de revue:

- visie: bewoners en branche hebben grote behoefte aan een visie op festivals en evenementen en duidelijkheid voor de langere termijn. Bewoners benadrukken, dat een balans nodig is tussen wat bewoners ervaren en wat de stad wil met festivals/evenementen.
  Belangrijk is om de termen 'leefbaarheid' en 'levendigheid' te definiëren, omdat daar in de verschillende delen van de stad iets heel anders onder kan worden verstaan.
  De gewenste balans is gebaat bij monitoren (bijvoorbeeld van geluid), bij een ecoplan, bij achteraf je rotzooi opruimen et cetera;
- communicatie, participatie: bewoners hebben het gevoel, dat de gemeente (Vergunningen, SEB) hen niet ziet als officiële belanghebbenden (juridisch) en dat hun stem onvoldoende serieus wordt genomen. Zij hebben de ervaring, dat beleid/regelgeving niet wordt gehandhaafd, dat met klachten niets wordt gedaan en dat transparante communicatie ontbreekt.
  Voorbeeld: in het locatieprofiel voor N1 Terrein (Havenpark) staat dat er geen woningen dichtbij zijn. Omwonenden zijn hier niet in gekend en ontdekten dit bij toeval.
  Voorbeeld: festivals/evenementen krijgen veel restricties opgelegd, bewoners zijn daarvan niet op de hoogte tenzij zij de informatie zelf opvragen. Tip aan gemeente/organisatoren: informeer bewoners proactief.
  Voorbeeld: volgens locatieprofiel is Polderheuvel een plek voor kleinschalige, intieme evenementen. De werkelijkheid is weerbarstiger: veel bezoekers, enorme verkeersoverlast, na afloop een vernield terrein.
  Luuk Appelman zegt, dat de gemeente van organisatoren verwacht, dat zij zelf communiceren met de omgeving. Ook zijn geluidsnormen en gebruik maken van nieuwe technieken onderdeel van het nieuwe evenementenbeleid.
  Een aantal organisatoren geeft aan altijd te werken/communiceren binnen de driehoek gemeente-bewoners/belanghebbenden-organisatoren.
  Een van de organisatoren meende goede ervaringen te hebben met het inzetten van een tussenpartij (tussen buurt en organisator/locatie/gemeente, bijvoorbeeld een ondernemersvereniging), bewoners melden nu dat er in dit voorbeeld vooral géén contact was tussen buurt en ondernemersvereniging.
  Good practice South East Parade: drie weken van tevoren wordt langs gehele paraderoute via brievenbussen gecommuniceerd dat het evenement er weer aankomt, organisator handhaaft zelf de geluidsnormen.
  Suggestie van bewoner: communiceer *real time* metingen van decibellen, want wie denkt dat geluid te hard staat en ziet, dat het binnen de afgesproken norm is, zal gerustgesteld zijn en minder overlast ervaren.
  Verzoek van bewoners: nodig bewoners uit als locatieprofielen worden heroverwogen, zodat zij aan de voorkant kunnen meedenken;
- als overlast ervaren wordt: iedereen geeft de voorkeur aan de snelle weg, zodat ook de overlast snel opgelost kan worden, niemand zit te wachten op een traag traject via de rechter. Echter, 'klagen bij de organisator' voelt voor bewoners niet als klagen bij een neutrale partij die het gaat oplossen, eerder als 'de slager die z'n eigen vlees keurt', de organisator heeft immers een belang (dat vaak in de weg staat voor de oplossing die bewoners zien).
  Rob Simon ziet zeker een rol voor organisatoren met betrekking tot de klachtenaanpak: wie last heeft van geluid (binnen de norm) kan zich richten tot de gemeente, wie in de wijk een festivalganger ziet die kliko's omver trapt, belt beter de organisator, want die is op dat moment in de buurt aanwezig, heeft mensen die de telefoon beantwoorden en een team dat paraat staat om actie te ondernemen;
- objectieve informatie, structureel monitoren:

    - klachten gaan vaak over hoe mensen iets beleven, het is belangrijk om ook te beschikken over feitelijke informatie met betrekking tot klachten, decibellen, aantal bezoekers et cetera: dus niet 'veel' klachten/festivals/dagen maar concrete aantallen, niet 'hard' geluid maar hoeveel decibellen, niet 'lang' maar van hoe laat tot hoe laat et cetera;
    - voorbeeld: na afloop van een evenementenjaar enquêteerde stadsdeel West ruim over hoe men het jaar had beleefd, dit levert veel informatie op en zo blijven organisatoren gemotiveerd om zich aan de normen te houden. Tip aan gemeente: jaarlijks in buurten enquêteren;
    - suggestie: evenredig aantal festivaldagen voor alle locaties in plaats van de een tien dagen en de ander 123 dagen;
    - suggestie: winst kan behaald worden door de omgeving in de periode voorafgaand aan een festival/evenement al te betrekken/activiteiten te bieden, zodat men meegroeit naar de dag(en) van uitvoering. Misschien moet dit vanuit de gemeente zelfs opgelegd/gefaciliteerd worden;
- Social Return, idee: om een festival/evenement vergund te krijgen en dus gebruik te mogen maken van een locatie in een buurt moet de organisator iets terugdoen (bijvoorbeeld op een school in de buurt);
- rol stadsdelen:
    - verbinder tussen bewonersbelangen en overige belangen;
    - uitvoerend orgaan van beleid dat centraal-stedelijk is bepaald;
    - bepleiten van toegevoegde waarde van een festival/evenement om te kunnen afwijken van centraal-stedelijk afgesproken beleid;
    - vergunningverlener voor meer lokale festivals/evenementen (zoals Aprilfeesten op de Nieuwmarkt), dus voor die organisatoren de primaire gesprekspartner. Voor grootstedelijke festivals/evenementen (zoals Rollende Keukens) met misschien zelfs een (inter)nationale uitstraling (zoals ADE) is de centrale stad de gesprekspartner;
- overigens:
    - ook bewoners vinden, dat festivals/evenementen moeten blijven, ook die met stevige bassen, maar wel ergens waar dit kan zonder enorme overlast voor de omgeving;
    - ook organisatoren hebben behoefte aan ruimte waar weinig overlast ervaren zal worden;
    - festivals zijn er om te vieren, dus intentie is sowieso om de overlast zo klein mogelijk houden.

P A U Z E

3. Rondetafelgesprek 2

Voor dit tweede gesprek over hoe balans te krijgen/behouden tussen leefbaarheid en levendigheid zitten aan tafel: Danka van Dodewaard, Diego Pos, Jan Schrijver, Igor Sorko, Janine ten Horn, Rene Meeuwessen, Rob Simon, Ron Westerveld.
Het volgende passeert de revue:

- we groeien, ook als het gaat over festivals/evenementen, steeds verder uit elkaar. Wens: met z'n allen (gemeente, organisatoren, bewoners) de boel weer bij elkaar krijgen. Leefbaarheid is niet alleen gebaat bij rust, ook bij levendigheid. Veel Amsterdammer hebben behoefte aan festivals/evenementen. Draagvlak is veel groter als een groot deel van de bezoekers uit Amsterdam komt en als de organisator in contact treedt met de buurt (en dat is ruimer dan de direct omwonenden, want geluid draagt verder);
- tijdens dit tweede gesprek wordt opnieuw duidelijk dat er behoefte is aan een visie als basis voor het beleid, aan duidelijkheid en stabiliteit voor de langere termijn in plaats van - zoals nu - beleid dat bestaat uit regels en handhaving niet gebaseerd op een dieper verhaal (visie). En als visie en vernieuwd beleid er dan zijn (het eerlijke compromis, dat recht doet aan alle belangen), dan verwacht men van de gemeente, dat zij steviger gaat staan voor dat eerlijke compromis en zorgt dat we ons daar allemaal (ook de gemeente) voor lange tijd aan gaan houden. Door visie te ontwikkelen kan balans ontstaan en zal overlast verminderen;
- vergunningen:

  - ook voor terugkerende festivals/evenementen moet ieder jaar opnieuw een vergunning aangevraagd worden. Vergunningen die gelden voor langere tijd geven organisatoren meer zekerheid, wat maakt dat zij eerder zullen investeren in bijvoorbeeld elektrisch materieel;
  - suggestie: kijk bij een aanvraag op welke locatie het festival/evenement het beste zou passen (de minste overlast zal veroorzaken) en geeft toestemming om het op die plek uit te voeren. Dat hoeft dus niet de locatie te zijn die in de aanvraag wordt genoemd;
  - publicatie van vergunningen vindt vaak pas na afloop plaats, bezwaar maken is dan zinloos. Een meerjarige vergunning zou bezwaar weer mogelijk maken;
  - suggestie: voeg een aantal criteria toe op basis waarvan een vergunning geweigerd kan worden, denk aan: diversiteit, genre, doelgroepen et cetera.
    Tegengeluid: het kan niet de bedoeling zijn, dat gemeente zo de programmering gaat bepalen. Het is ook een kwestie van vraag en aanbod, waar heeft men behoefte aan, óók de jongere groep die niet hier aan tafel meepraat.
    Bij een van de volgende stadsgesprekken komt onder andere aan de orde: 'hoe/wie bepalen wat programmering is? De gemeente, de markt, …?', belangrijk hierbij is de vraag: welke festivals/evenementen hebben meerwaarde voor de stad;
  - bewoners ervaren het zo: aanvrager (organisator) is klant, dus koning, bewoners staan achteraan in de rij, zij kunnen bezwaar maken, bezwaarcommissie bestaat uit ambtenaren van dezelfde gemeente als die de vergunning verleent. Dit juridische bouwwerk veranderen is een zeer moeizaam, traag traject;
  - duidelijkheid is ook: als organisator voldoet aan de eisen dan zou hij niet ook nog eens bezwaarprocedures moeten afwachten/voeren, want na afloop daarvan is de organisator inmiddels failliet;
- bewoners vinden het scheef om parken af te sluiten en verpozen onmogelijk te maken, omdat er een muziekfestival/evenement moet plaatsvinden;
- voorstel waarmee volgens een bewoner veel discussie en overlast voorkomen zou kunnen worden: afspreken dat festivals/evenementen met (voornamelijk) harde elektronische muziek binnen plaatsvinden.
  Dit voorstel wordt niet door iedereen omarmt: een festival/evenement is een culturele toevoeging en de beleving daarvan is meer dan 'muziek beluisteren en dansen in een donker hol'. Bovendien valt over smaak niet te twisten: de een vindt elektronische muziek verschrikkelijk, voor een ander is klassieke muziek niet om aan te horen;
- waar kan het wel: uitwijken naar de periferie is niet per se de oplossing voor alle festivals/evenementen, immers: ook rondom de stad wonen mensen.
  Knelpunt is vooral het gebrek aan ruimte, iedereen moet bereid zijn iets in te schikken en de gemeente moet uiteindelijk de knoop doorhakken wat waar kan plaatsvinden;
- overlast gaat niet altijd over muziekgeluid:
  met betrekking tot het Westerpark is juist gepleit om het rafelrandje, de gekkige dingen, weer terug te krijgen, want als dat lukt wordt iets groot en verhuist het naar elders en wat niet lukt verdwijnt vanzelf. In/rond deze locatie is veel meer overlast door aankomst en vertrek van bezoekers (blijven hangen, luid praten/roepen, toeterende taxi's et cetera) en een kapotte, onbruikbare grasmat (Manifestatieveld) na afloop. Wens is dus om bepaalde evenementen te verplaatsen naar een plek waar ze minder schade/overlast veroorzaken.
  Het *Manifestatieveld* kreeg die naam in een tijd dat het park min of meer aan de rand van de stad lag en was bedoeld om het Museumplein te ontlasten. Het veld moest ruimte bieden voor evenementen én recreëren. In 2023 was het veld echter het hele jaar onbruikbaar voor recreëren als gevolg van de evenementen.
  De locatie vooraf en na afloop schouwen, deze goed achterlaten en als dat niet lukt herstellen, is een verplichting die de vergunning voorschrijft. Naleving daarvan gaat blijkbaar niet vanzelf en moet dus gemonitord worden. Voor specifieke locaties zijn wellicht specifieke oplossingen noodzakelijk (bijvoorbeeld een gefundeerde grasmat ter voorkoming van kuilen na afloop van een festival/evenement).
  Suggestie om overlast door op-/afbouw te beperken: eisen dat dit gebeurt met behulp van elektrisch materieel (schoner, stiller);

- communicatie, participatie: ongeveer 50% van de Amsterdammers is jonger dan 30 jaar, zij zijn niet/nauwelijks aanwezig bij bijeenkomsten zoals deze, het is belangrijk om ook deze leeftijdsgroep te spreken tijdens dit visie-ontwikkelproces. De gemeente zet zich hiervoor in, de deelnemersgroep die meedoet aan online onderzoek is divers(er);
- bestaanszekerheid:
  - het gat tussen wat Amsterdam wenst en wat betaalbaar is, is groot;
  - kleine festivals/evenementen redden het niet (lang meer) vanwege de organisatiekosten. Denk aan duurzaamheid (hoge kosten voor apparatuur/materieel, zodat je voldoet aan duurzaamheidseisen), vermakelijkheidsbelasting/overige leges et cetera;
  - suggestie: qua kosten/tarieven onderscheid maken tussen groot- en kleinschalige festivals/evenementen;
  - suggestie: ondernemersverenigingen laten meebetalen aan voortbestaan van festivals/evenementen, die immers zorgen voor verbinding/ontmoetingsmogelijkheden. De gemeente kan een rol spelen in het koppelen van donateurs en organisatoren;
- rol stadsdeel, centrale stad:
  - enerzijds: centrale stad maakt locatieprofielen, stadsdeel - als kenner van de locatie en omliggende buurt - zou moeten zorgen voor fine tuning;
  - anderzijds: ervaring leert ook, dat stadsdelen een organisator doorsturen (want leuk, 'but not in my backyard'), dus liever centrale regie.

4. Meedenkgroep blikt terug

Anna Elfers, Alvin Williams en Wiecher Troost (allen lid van de meedenkgroep) blikken terug op de bijeenkomst. Wat viel hen op, wat nemen zij mee en waarover moet wat hen betreft verder worden gesproken?

Burgers betrekken:
- bewoners ervaren als burger een zekere positie (niet voldoende serieus genomen worden, niet voldoende geïnformeerd worden et cetera), terwijl het in beleidsstukken altijd over burgers gaat.
- ontwikkeling van visie op festivals en evenementen en evenementenbeleid is een kans om grote stappen te maken op het gebied van democratisering, betrek bewoners (burgers) daarbij;
- externe commissie die inhoudelijk adviseert over de evenementenkalender ter voorkoming van willekeur: hiervoor ook bewoners werven, zodat zo'n commissie divers is;
- belangrijk, dat bewoners kunnen meedenken over oplossingen en (online) kunnen opzoeken welke keuzes gemaakt zijn en waarom.

Alle stemmen:
- gemeente behoort de stem te zijn van iedereen, dus ook die van bewoners, belangen af te wegen van iedereen, ook die van de kleine groep. Als bewoners dit niet zo voelen, dan is het belangrijk dat dit verbetert. Dat de uitkomst van een goede, eerlijke belangenafweging niet altijd is wat je hoopt, dat kan;
- deelnemers aan deze bijeenkomst zijn bewoners, organisatoren, gemeente. Hier mist de stem van de 100duizenden bezoekers, die festivals/evenementen nodig hebben voor *hun* leefbaarheid.

Samen op weg met een gemeenschappelijke behoefte (en ook verschillen):
- de gesprekken en discussies verliepen gemoedelijk (ondanks de verschillende belangen en meningen), we zijn dus al goed op weg;
- gemeenschappelijke behoefte: iedereen wil duidelijkheid!
- de branche vraagt al meer dan 25 jaar om visieontwikkeling, in samenspraak met. Dat dit alles nu gebeurt, stemt positief.

5. Vervolg

Participatie
Februari/maart draagvlakonderzoek

4	maart	stadsgesprek: Het Amsterdams Profiel
7	maart	bijeenkomst voor organisatoren
11	maart	stadsgesprek: Vernieuwing, Innovatie en Talentontwikkeling
21	maart	bewonersslotbijeenkomst
18	april	slotbijeenkomst: presentatie van visie, die dan in grote lijnen gereed is.

Planning vaststellen visie

11 juni	college van Burgemeester en Wethouders stelt conceptvisie vast
11 juli	raadscommissie Financiën, Kunst en Diversiteit behandelt conceptvisie
17/18 juli	gemeenteraad stelt visie vast.

Traject na vaststelling visie

Maart/april	opstellen Participatieplan
September	start participatietraject beleidsvernieuwing
	locatieprofielen (les van vandaag: maken met breed samengestelde groep)
	subsidieregeling
	vergunningsvoorwaarden
	update Best Beschikbare Techniek (BBT) (om nadelige gevolgen - zoals geluidoverlast - zoveel mogelijk te beperken).

Laatste vragen/opmerkingen (V) en antwoorden (A)

V Verzoek: verslagen van de stadsgesprekken/bijeenkomsten delen met iedereen die een van de gesprekken/bijeenkomsten bezocht.

V De bezoekersstem wordt inderdaad gemist. Wel zorgen, dat de stem van bewoners - ook al zijn dat er geen 100duizenden - ook gehoord blijft worden.
V Veel bewoners laten hun stem niet (meer) horen en ondergaan de overlast in stilte.
A David van Rosmalen wijst op wat eerder is gezegd: wat betreft overlast is er is behoefte aan objectieve informatie.

V Wie stelt de locatieprofielen vast?
A Luuk Appelman antwoordt, dat het proces dat volgt na vaststelling van de visie nog moet worden ingevuld, hierover wordt te zijner tijd gecommuniceerd. Voorafgaande aan de vaststelling wordt met een bij voorkeur breed samengestelde groep deelnemers het participatietraject voor de locatieprofielen doorlopen.

David van Rosmalen bedankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng en sluit de bijeenkomst.